

us mortuus est, ergo omnes mortui sunt, et pro omnibus mortuus est Christus, ut et qui vivunt, jam non sibi risant, sed ei qui pro ipsis mortuus est et resurrexit. Itaque nos ex hoc neminem jam novimus secundum carnem: et si agnovimus secundum carnem Christum, sed nunc jam non novimus. Si qua ergo in Christo nova creatura, vetera transierunt, ecce facta sunt omnia nova. Omnia autem ex Deo, qui reconciliavit nos sibi per Christum, et dedit nobis ministerium reconciliationis: quoniam quidem Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorum, et posuit in nobis verbum reconciliationis. Pro Christo ergo legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos. Obsecramus pro Christo, reconcilianini Deo. Eum qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit, ut nos efficeremur justitia Dei in ipso (II Cor. v, 1-21). Adjucantes autem exhortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. Ait enim: Tempore accepto exaudivi te, et in die salutis adjuvi te. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Nemini dantes ullam

A offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum, sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei per armu justitiæ a dextris et a sinistris, per gloriam et ignobilitatem, per infamiam et bonam famam; ut seductores et veraces, sicut qui ignoti et cogniti: quasi morientes, et ecce vivimus: ut castigati et non mortificati: quasi tristes, semper autem gaudentes: sicut egentes, multos autem locupletantes: tanquam nihil habentes, et omnia possidentes (II Cor. vi, 1-10). De cætero, fratres, gaudete, perfecti estote, exhortamini, pacem habete, ut Deus pacis et dilectionis sit semper vobiscum. Amen (II Cor. xiii, 11, 13).

B^a Data III idus Junii, ^b Maximo et Olybrio viris clarissimis consulibus.

^a Erroneum est hoc et mendosum. Si enim vigesima septima Maii, ut habet Martyrol. Romanum, idem Joannes anno Domini 526, sub consulatu Olybrii mortuus esse ponitur, nequaquam sustineri potest eundem tertio idus Junii, eodem anno et sub eodem consulatu Olybrii, hanc epistolam scripsisse.

^b Consulatus Maximi hoc loco superadditus est, adroque expungendus: uterque enim diversis annis consulatum gesserunt: ille anno Christi 523, hic 526. Accedit quod neque III idus Junii s^b consulatu

Maximi hanc epistolam datam esse concedi possit. Nam eo tempore Joannes nondum erat pontifex, qui mense Augusti ejusdem anni sedere coepit. Dicendum ergo hanc epistolam scriptam esse tempore consulatus Olybrii absque collega a^a no Domini 526. Hinc patet cur supra dixerim epistolam præcedentem referendam esse ad consulatum Maximi sine collega.

^a Mendosa hæc quoque temporis annotatio, cum anno 526 die 27 Maii obierit Joannes.

EODEM TEMPORE.

TRIFOLIUS PRESBYTER.

NOTITIA.

(Ex Cave.)

Trifolius, dignitate presbyter, cujusnam vero loci quis nobis divinabit? Claruit anno 520. Quæsierat ab eo Faustus, senator Romanus et prætorio præfectus, si quid in scriptis Patrum de doctrina Scytharum monachorum reperiri posset. Fausto respondit per epistolam Trifolius, qua ex quatuor concilio-

C rum generalium decretis contra Joannem Scytham, ejusque monachos qui Romam nuper advenerant, agit. Hanc epistolam in fine quidem mutilam, ex schedis Sirmondianis eruit Labbeus, et in lucem emisit Concil. tom. IV, pag. 15 O.

TRIFOLII PRESBYTERI EPISTOLA

AD BEATUM * FAUSTUM SENATOREM

CONTRA JOANNEM SCYTHAM MONACHUM.

OBSERVATIO PHILIPPI LABBE, S. J.

Qui Dioscori diaconi missam ad Romanum papam Hormisdam ab urbe CP. relationem de monachis Scythis, qui unum de Trinitate passum et crucifixum affirmabant, itemque Germani et Joannis episcoporum sequentes suggestionem, tum Hormisdæ papæ 66 aliasque multas deinceps ejusdem eam in rem epistolas attente perpenderit, is haud dubie non invidus leget ineditam hactenus Trifolii presbyteri de eodem argumento epistolam ad Faustum senatorem, quam inter schedas Sirmondi nostri delitescens

D reperi, tibi que nunc, lector, represento, ut de tota hac controversia certius judicium feras.

Mandare mihi dignatus es monachos Scythas a Constantinopoli advenisse, qui unum de Trinitate prædicant crucifixum, sperans a parvitate mea, si tale aliquid in doctrina Patrum repererim. Ista doctrina de fonte Arii prodivit, et est conveniens omnibus hæresibus. Vita quidquid quatuor synodi in definitione fidei non posuerunt, id est Nicæna, Con-

* Is videtur Faustus ad quem præf. prætorio exstant plures epistolæ apud Cassiodorum, lib. IV Variarum

stantino, oiana, Egesina prima, et Chalcedonensis, A et quod in epistolis sanctorum Patrum, quas quatuor sanctæ synodi in auctoritate fidei esse voluerunt, id est Athanasii episcopi Alexandrini ad Epictetum episcopum, Cyrilli ad Nestorium una, et ad Joannem Antiochenum altera, et epistolis papæ Leonis. Si quis addere, aut minuire, aut aliter interpretari voluerit, quam Patres in supra scriptis, aut in definitione sua non posuerunt synodi, quivis ille sit qui superponit, hæreticus est. Nam Pater et Filius et Spiritus sanctus tres personæ, unus Deus, vox et verbum et status. Vox Pater est, verbum Filius, status est Spiritus sanctus. Persona Patris et persona sancti Spiritus sine carne: persona vero Filii, quæ semper cum Patre et Spiritu sancto fuit, in Trinitate est, id est Verbum Dei. Deus ingressus in utero Virginis Mariæ assumpsit de ea natura carnis, non personam. Ideo quod Dominus noster Jesus Christus duæ naturæ, una persona Verbum, id est Filius Dei Deus immortalis, invisibilis, impassibilis. Caro istius verbi moralis, visibilis, passibilis. Pater non est Pater Trinitatis, sed Filii, et Filius non est Trinitatis, sed Patris, et Spiritus sanctus non procedit de Trinitate, sed de Patre et Filio. Non sunt tres Dii, neque tres Patres, neque tres Filii, neque tres Spiritus sancti. Qui unum de Trinitate dicunt passum, si Ariani non sunt, dicant de quibus tribus unus passus est. De tribus Patribus, aut de tribus Filiis, aut de tribus Spiritibus sanctis, aut certe de tribus Diis, sicut dicit Arius. Unus Deus creator, impassibilis, immortalis. Alter vero Deus creatus, passibilis, et mortalis, aut sicut Sabellius dicit, quia tres personas esse negat, sed tantum dici putat. Ideo unum de Trinitate Patrem dixit incarnatum et passum. Apollinaris vero negat Christum animam et intellectum habuisse et pro anima et intellectu, inquit, Deus ei fuit. Ideo dicit unum de Trinitate passum in carne. Si unus de Trinitate passus est in carne, caro mansit impassibilis: qui unum de Trinitate Fictum dicunt passum, duos aut tres Filios colunt, ex quibus unus passus est, duo manent impassibiles. Si vero de Trinitate est Filius, non est de Patre secundum deitatem, neque de matre secundum carnem, sed de Trinitate Trinitas, et unus de Trinitate quatuor sunt, sicut dicit Nestorius, Filius Mariæ associatus est Filio Dei, et factus est communis Trinitati, et passus est unus de Trinitate. Arius unum Deum dividit in duos Deos. Nestorius addendo alterum Filium secundum carnem Trinitati, facit quatuor personas. Eutyches duas naturas unici Filii Dei commisceet, sicut pistorem farinam et aquam; jam nec farinam nec aquam, sed tertium id est panem. Sicut et Eutyches commisceet naturas Dei et hominis, et jam nec Deus, nec homo, nec Pater, nec Filius, nec Spiritus sanctus est, sed est ille unus de Trinitate. Quomodo isti synodum Chalcedonensem se dicunt sequi, et prædicant quæ illi non receperunt! Nam in quarto secretario synodi Chalcedonensis ad fidem requisiti sunt a iudicibus Carosus et Dorotheus archimandritæ taliter: *Eutyches corpus Domini nostri Jesu Christi dixit non esse nostræ substantiæ, vos*

de hoc quomodo confitemini? Dorotheus archimandrita dixit, in nomine Patris et Spiritus sancti baptizati sumus, confitentes Salvatorem nostrum Jesum Christum, qui descendit et incarnatus est a sancta Virgine Maria et hominem indutus est, et crucifixus, unum de Trinitate esse passum. Talia dicentes suprascripti archimandritæ acceperunt damnationem cum Eutychete, et omnes hæretici. In epistola, inquit, Procli scriptum est, unus de Trinitate passus est. Si epistolæ Patrum Athanasii, Cyrilli, et Leonis, quæ per universales sanctas synodos relectæ et confirmatæ sunt, hæretici fraudaverunt, quanto magis epistolæ Procli quæ nec in unius synodi definitione posita est? Semper hæretici male interpretando dicta Patrum hæreses suas confirmare conantur, sicut dicit S. Cyrillus episcopus Alexandrinus ad Joannem Antiochenum inter alia: *Quando autem quidam eorum qui recta pervertere solent, meas voces in sibi placitum mutant, non admiretur hoc tua sanctitas, sciens quoniam omnes hæretici de Scripturis divinitus inspiratis sui colligant erroris occasiones.* Et post pauca: *Quoniam vero adjicimus quod epistolam opinabimur patris nostri Athanasii, ad beatissimum Epictetum distinctam, recte habentem corruptentes quidam ediderunt, ut per hoc plurimi nocerentur.* Item papa Leo ad Marcianum imperatorem (Epist. 75), inter alia: *Quia vero quorundam hæreticorum veruta nequitia, ad conturbandam nostrorum simplicitatem, epistolam meam, quam ad beatæ memoriæ Flavianum dedi, falsasse perhibetur, ut commutatis quibusdam verbis vel syllabis, receptorem me Nestoriani erroris assereret.* Si quid tale in dictis sanctorum Patrum invenitur, quod non convenit sanctis epistolis, aut definitioni synodi Chalcedonensis, apparet illud ab hæreticis fraudatum esse. Iniquitas semper dicitur, et nunquam cedit. Quid est dicere unum de Trinitate passum, nisi ostendere et alterum de Trinitate impassibilem, sicut Arius? aut quid est dicere unum de Trinitate passum carne, nisi ostendere et alterum impassibilem, sicut Nestorius? Sedes vero apostolica Romana sua, et fidem synodi Chalcedonensis nunquam permisit unam syllabam aut unum apicem addi aut minui. Videte ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam. Suprascripta fides synodi ipsa est quæ convenit Evangelio et apostolis, dicente Salvatore: *Sic oportebat Christum pati et resurgere secundum Scripturas (Luc. xxiv, 46).* Ait Petrus apostolus: *Christo igitur passo carne, et vos igitur eadem cogitatione armamini (I Pet. iv, 1).* Paulus apostolus dicit: *Nos Christum prædicamus et hunc crucifixum (I Cor. i, 19).* Et iterum dicit: *Quicumque vobis aliud prædicaverit præter quod a nobis prædicatum est, anathema sit. . . . .* Cætera videntur in ms. desiderari.

OBSERVATIO P. ANTONII PAGI

AD ANN. CHRISTI 551, NUM. 4.

Cum propositio hæc, *Unus de Trinitate passus est carne*, in varios sensus distrahi possit, de quibus agit Lupus in notis ad synodum Ephesinam, inde ob eandem tot traxædiæ excitata. Trifolius presbyter in epistola ad Faustum senatorem, cum sinistro propus interpre amonto excepit, atque: *Ista doctrina de fonte Arii prodit, et est conceniens omnibus hæresibus, etc.* Verum is error presbytero isti condeman-

dos, qui a Fausto senatore de hac propositione interrogatus per epistolam, nec certior factus de fide et doctrina Scytharum monachorum: sed de turbis duntaxat ab ipsis Constantinopoli et Romæ excitatis, facile sibi persuasit eos propositionem illam hæretico sensu asserere, maxime cum et legatos Hormisdæ pontificis Romani adversarios haberent, et ipsam pontificem. Præterea nec ipsa propositio Scytharum

fideliter ad Trifolium relata est, ut liquet ex epistolæ ejus initio. Quæsit enim ab eo Faustus senator, quid de illa propositione sentiret: *Unus de Trinitate crucifixus est*: et tamen propositio monachorum Scytharum hæc erat: *Unus de Trinitate crucifixus est carne*. Omnia Trifolii dubia resolvit Natalis Alex. in Diss. sæculi sexti Ecclesiæ, diss. 1.

ANNO DOMINI DXXV.

ELPIS UXOR BOETII.

HYMNI

IN HONOREM SS. APOSTOLORUM PETRI ET PAULI

HYMNUS I.

Decora lux æternitatis auræam
 Diem beatis irrigavit ignibus,
 Apostolorum quæ coronat Principes,
 Reisque in astra liberam pandit viam.
 Mundi magister, atque cœli Janitor,
 Romæ Parentes, Arbitrique Gentium,
 Per ensis Ille. Hic per Crucis victor necent
 Vitæ Senatuum laureati possident.
 O Roma felix, quæ dorum Principum
 Es conecrata glorioso sanguine:
 Horum cinere purpurata, ceteras
 Excellis orbis una pulchritudines.
 Sit Trinitati sempiterna gloria,
 Honor, potestas, atque jubilatio,

In unitate, quæ gubernat omnia,
 Per universa sæculorum sæcula. Amen.

HYMNUS II.

Beate Pastor Petre, clemens accipe
 Voces precantum, criminumque vincula
 Verbo resolve, cui potestas tradita
 Aperire terris cœlum, apertum claudero.
 Egregie doctor, Paule, mores instrue,
 Et nostra tecum pectora in cœlum trahere:
 Velata dum meridiem cernat Fides,
 Et solis instar sola regnet Charitas.
 Sit Trinitati sempiterna gloria,
 Honor, potestas, atque jubilatio,
 In unitate, quæ gubernat omnia
 Per universa æternitatis sæcula. Amen.

ANNIS DOMINI CCCCLXXV-DXXV.

A. M. SEV. BOETIUS

SENATOR.

PROLEGOMENA GENERALIA.

IN DIVI ANICII MANLII SEVERINI BOETII OPERA,
 AD MAGNIFICUM VIRUM D. ANTONIUM FUGGERUM,
 INVICTISSIMORUM IMP. CAROLI ET CÆSAR. FERDINANDI FRATRUM A CONSILIO,
 HENRICI LORITI GLAREANI

PRÆFATIO.

Cum in celeberrimum ac eruditissimum hunc auctorem præfari vellem, generose D. Antoni, multa sane mihi rel antequam in manus ipsum desumpsissem, perpendenda, ac lynceis (ut dicitur) oculis conspicienda occurrerant, quippe quem sciam ab aliquot jam annis a multis male audire, nec dignum qui inter classicos numeretur scriptores. Alii scilicet dictio non placet, phrasin aiunt duram, stylum diversum. Alii eruditionem nimis proletariam culpant, quædam etiam ambigua, ac vitæ doctis auribus digna. Quibus omnibus respondere, certe difficile videtur. Porro quoties a doctissimis nonnunquam de eo judicium inquireremus, dū boni quam sæpe in mentem venit illud Flacci:

Tres mihi convivæ prope dissentire videntur,

Poscentes vario multum diversa palato.

Laurentius Vala, argutissimus linguæ Latinæ judex, Boetium e. uditorum vlti um nominare non dubitavit, nimis, quantum ego judico, propensus in ejus viri reprehensionem. Vallam quidem exagitatum eo quo vixit tempore existimo ab iniquis tum judicibus, qui Boetium nulla alia ratione magnum judicabant, quam quæ proxime